

NOORD-BRABANDER

Zaterdag 12 Mei.

DICEBÈ VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

Dit blad verschijnt driemaal per week, en wel *Dingsdags, Donderdags en Zaturdags*. De prijs van hetzelfde is / 3-00 per drie maanden; *franco* tot aan het naaste Postkantoor / 3-50. Advertentien worden tegen betaling van 15 cents per regel, en diegenen, welke geene 5 regels beloopten, tegen 75 cents geplaatst; behalve voor federe Advertentie 35 cents voor aan het Rijk verschuldigde Zegelregten; de Advertentien, Bekendmakingen en andere Stukken, behalven op ongezegeld papier, *franco* te worden ingezonden, aan het Bureau van den *Noord-Brabander te 's Hertogenbosch*.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 8 Mei.

Uit Berlijn wordt van den 18 April jl. gemeld.

De pogingen door het gouvernement aangewend om den Aartsbisschop van Posen over te halen tot zijn vorig gedrag terug te keeren met hem de noodlottige gevolgen, die zouden kunnen plaats hebben voor te houden, zijn tot hiertoe vruchteloos geweest, in weerwil dat men onschouder heeft zijn tractement uit te betalen. Het is droevig te vernemen dat de verballering in de provincie Posen steeds blijft toenemen, alwaar vooral onder de landlieden de oproerige geest eindigen zal met zich in buitensporigheden op te lossen. De pogingen gedaan door den Aartsbisschop van Posen bij de Bisschoppen van Kulm en Ermeland om denzelfden weg al hij in te slaan, hebben geen gevolg gehad en de Bisschop van Kulm Mgr. *Anastaius de Sedlac* heeft zelfs den uitnodigings-brief, welke Mgt. van *Drinin* hem toegesonden had, aan het gouvernement ter hand gesteld. Dit zal een belangrijk stuk zijn ingeval een proces van hoog verraad tegen Mgr. den Aartsbisschop van Posen mogt begonnen worden. (*) Deze laatste bevindt zich allijd in staat van arrestatie in zijn paleis alsmede de andere gevangenen, waaronder men telst den *Vikaris Generaal Brodzeski*, als de getuie aan welker insloed de stappen van den Aartsbisschop toegeschreven worden. Indien het proces plaats heeft, gelooft men algemeen dat, in het belang der openbare rust, de Aartsbisschop naar de Citadel van Graudenz zal vervoerd worden; zijne medeplichtigen zullen naar verschillende forterossen, van *Silésie, de Koni en Glat*, worden gebragt.

(Mercurius van Frankentand)

Uit Sarragossa wordt van den 24 April jl. gemeld dat de *Carlisten* zich den 21 des avonds ten 5 van Calanda hadden meester gemaakt; het garnisoen zamengesteld uit 338 nationalen en linie troepen was krijgsgevangen gemaakt en naar Cantavieja vervoerd. Calanda is eene der rijkste en aansienlijkste steden van Neder Arragon.

Uit Bonn wordt gemeld, dat de Deken de zeer eewaardeheer *van Walmen*, uit zijne functien als zoodanig ten gevolge der citoulaire, waarbij hij twijfel had geopperd, ten aanzien der geldigheid van de volmagten van den administrateur des bisdoms, is ontslagen. Het is van belang hier op te merken, dat de heer *van Walmen* als tegenstrever der leerstellingen van *Hermes* bekend en door den gevangen Aartsbisschop tot Deken van Bonn benoemd is geweest.

De Correspondent der *politische Zeitung van Munchen*, die aan dat dagblad geschreven had dat de pastoor *Binterim* ten gevolge van een crimineel proces was gekerkerd geworden, is kwalijk onderrigt geweest. Tegen den eerwaarden heer *Binterim* is geen proces begonnen, bij wien men volstrekt niets gevonden heeft, hetwelk dezen waardigen geestelijken zou kunnen blootstellen. De heer *Binterim* is overigens niet een grijsaard van 78 jaren, maar een man in de kracht zijns levens, die den ouderdom van 58 jaren bereikt heeft.

Te Aken heeft men een verhoor aan den pastoor *Nelissen* doen ondergaan, die beschuldigt wordt van het eerst den brief van Mgr. *Spinelli* te Brussel betrekkelijk de administratie van den heer

(*) Dit belangrijk stuk van het proces zal alleen doen leeren dat de Aartsbisschop van zijn recht gebruik gemaakt heeft met zijne Suffraganen of onderhoorige Bisschoppen hunne geestelijke pligten voor te houden. Ten aanzien van de andere pogingen des Aartsbisschop tegen het gouvernement waarvan in den aanhef van dit artikel gesproken wordt, deze bepalen zich tot de verdediging der regten van de gewetens vrijheid, welke bij het laatste kabinetts bevel op eene formele wijze gewaarborgd is. (Zie ons nummer van den 1 Mei jl.)

Huyzen te hebben ontvangen. Men weet voor als nog niet of andere maatregelen tegen dezen herder, die bij al de inwoners van Aken in hooge achting staat, zullen genomen worden.

De Prussische Staats Couardt behest het volgende artikel over den handel van Keulen: „Het handelsverkeer in de haven van Keulen is ook gedurende 1837 in levendigheid toegenomen. Toen ten gevolge der overeenkomst van 31 Maart 1831, de verplichting om al daar aan te leggen en over te laden opgeheven werd, vreesde men daarvan de nadeeligste gevolgen voor den handel der stad. Maar in plaats van zich op de natuurlijke voordeelen hunner ligging en hun grond overwigt boven de overige Rijnsteden te verlaten, beijerden zich de Keulenaars, wel beseffende wat de omstandigheden vereischten, om hunne op zich zelf reeds voortreffelijke haven nog te verbeteren en te vergrooten, de inrigtingen bij dezelve gemakkelijker, en het gebruik daaryan goedkoper te maken, waarbij zij door den Koning krachtig ondersteund werden. Dit en de meerdere bloei dien handel- en scheepvaart op den Rijn aan de gemelde overeenkomst en aan de begunstiging te danken hebben, welke de Prussische regering aan dezelve met niet geringe opofferingen verschaft heeft, en die later naar boven en beneden waarts uitgebreid zijn geworden, hebben het beoogde gevolg gehad, dat niet tegenstaande ook andere Rijnsteden thans in de voorregten deelen, die Keulen vroeger alleen bezat, deze stad niet slechts niets verloren heeft, maar het zelfs duidelijk gebleken is, dat zij geene privilegien behoeft, om uit eigen krachten, in verband met die van den Staat, waartoe zij behoort, haren ouden rang met betrekking tot den Rijn-handel met glans te herstellen. In het vorige jaar werd aldaar aangekomen van boven 122 schepen met 1,601,033 ct. van boven 391 schepen met 1,123,196 ct.

— Uit Berlijn wordt het volgende gemeld:

Z. K. H. de Erfprins van Oranje is te Berlijn aangekomen.

De verwikkelde aangelegenheden tusschen Holland en België, meent men, naderen derzelve beslechting. Men wil hier met zekerheid weten, dat Pruisen en Frankrijk de bemiddeling daarin op zich genomen hebben.

Het gerucht loopt dat in de ministerien eene groote verandering zal plaats grijpen. De aanleiding daartoe zoude in de nog niet met den Pausselijken stoel beëindigde geschillen gelegen zijn.

De Turksche gezant wordt te Berlijn verwacht; vooral onze dames zien met groote nieuwsgierigheid hem met zijnen Harem in deze hoofdstad te ontmoet.

— De ijzeren spoorweg tusschen Berlijn en Potsdam maakt groote voortgangen. Dag en nacht wordt daaraan vlijtig gaarheid, en lokt zulks reeds thans de nieuwsgierige Berlijners in groote menigte daar henen, waar eigenlijk nog niets is. Bij den voortdurende arbeid zal deze ijzerbaan waarschijnlijk reeds in den aanstaanden herfst kunnen bereden worden.

— Sedert den 1 Mei hebben wij hier eene zeer heete lichtsgeteldheid, die de verstorvene natuur tot de schoonste pracht opwekt. Intusschen liggen juist nu de beroemdste geneesheeren ziek, en wordt hunne leestelling als zeer twijfelachtig beschouwd.

FRANKRIJK.

PARIS, den 8 Mei.

Op het einde der zitting van de kamer der afgevaardigden van den 5-Mei, is het amendement, hetwelk de heer *Delassart* op de wet tot conversie der 5 percents renten ten behoeve der kleine renteniers had voorgesteld, met eene groote meerderheid verworpen. Daarna heeft eene hoofdelijke stemming over het geheele belangrijke wet plaats gehad: 396 leden nemen daaraan deel, en hebben zich 251 voor en 145 tegen de wet vermeld. De wet zij met eene meerderheid van 106 stemmen is aangenomen. Men

...zwaarderheid nog grooter zou zijn geweest, indien niet
 ...leden, met den heer *Garnier-Pagès* aan het hoofd
 ofschoon eene vermindering van de renten der staatsschuld zeer wen-
 schelijk achtend, getuigd heeft tegen de wet te worden stemmen,
 omdat men daarbij, naar hun meenen, dien maatregel op een be-
 kimpden wetblad vaststeld. Wat nu verder het lot der wet op
 de conversie wezen zal, is natuurlijk nog niet te berekenen. Maar
 er zijn wel eenige blijken voorhanden, dat het ministerie zich met
 eene verwachting daarvan door de Pairs blijft vleijen. Het *Journal des Débats* ten minste, hetwelk in den geest van het bestuur
 geschreven wordt, behelst in zijn nummer van den 6 een artikel,
 waarin diep leedwezen over de aanneming der wet, die daar de ze-
 gepijnd van hartstocht en veroordeel wordt genoemd, uitgedrukt
 wordt. Dit artikel eindigt met de volgende zinsnede:

„Frankrijk — dat niemand het vergete! — is een grondwettig
 land. Drie staatsmagten, gelijk in regten en in onafhankelijkheid
 werken daar, tot het samenstellen der wetten mede. Tot nu toe is
 slechts eene dier magten geraadpleegd; de twee anderen zijn nog
 in het volle bezit harer bevoegdheid, om goed te keuren of te ver-
 werpen. Het uit het oog verliezen dezer beginselen, het gebruik
 maken van zedelijken dwang, in welken vorm ook, zou eene aan-
 randing van de Majesteit onzer staatsregering zijn.”

In een bericht uit Constantine van den 13 April wordt verslag
 gedaan van eener verkenningswet, die eene Fransche kolonne van
 1500 man, met etnig geschut, van den 7 tot den 12 dier maand,
 van uit die stad naar Stora, aan de zee kust heeft gedaan. Bij het
 naderen dier plaats, zijn deze Franschen door drommen Kabylen
 aangevallen, die zij niet te weinig moede, maar toch met verlies van
 eenige manschappen, op de vlugt hebben gedreven. De Franschen
 zijn niet binnen Stora gekomen, maar na zich overtuigd te heb-
 ben, dat het bezetten dier plaats niet zonder ernstige vijandelijkhe-
 den met de naburige bergbewoners zou kunnen plaats hebben, die
 sedert onheugelijke tijden eene soort van onafhankelijkheid weten
 te bewaren, naar Constantine terugkeerd. Ook bij eene andere
 verkennings der Franschen, die uit de legerplaats van Mjez-Ammar
 den 21 April en volgende dagen, naar de zijde van Bona is onder-
 nomen, zijn zij met eener Arabischen volksstam slaag geweest, en
 hebben zij eenige manschappen verloren.

Een ontzettend voorval heeft, in de zitting van het koninklijk
 gerechtshof te Metz van den 3 dezer, plaats gegrepen. Zekere *Geu-*
strie had een Engelsch bankroeter, uit het bureau eener afdeling, waar-
 van het bedrag vrij aanzienlijk was, en die in de openbare dagbla-
 den waren opgevraagd geworden, werd verwezen tot 5 jaren ge-
 vangenisstraf. Zoodra hij zijne veroordeeling hoort uitspreken,
 roept hij uit: *Uw vonnis is onrechtvaardig, en het zal op u*
terug komen! Ter zelfder tijd, zonder dat men zijne gedachte re-
 den of zijn arm weerhouden kon, stoot hij zich verscheiden malen
 een mes in de borst, en valt daarop in zijn bloed badende ter neer.
 Luiding en schrik verspreiden zich door geheel de zaal, de ver-
 wenschingen van des veroordeelden schoonbroeder, het gillen en
 rikken eener jonge vrouw, zoo men zegt de geliefde van
Geustrie, vermeerderen nog den vreeselijken indruk van dit voor-
 val. Het hof verwijderd zich. Geneesheeren onderzoeken des on-
 gelukkigen wonden, doch geven weinig hoop op zijn behoud, en
 mede omgave hem, op het punt van den geest te geven, naar buiten
 de zaal.

Maandag hebben de debatten in de zaak van *Hubert* een aan-
 vang genomen. De getuigen zijn gedagvaard, als 72 door het pu-
 blicke ministerie en de overige door den beklaagden. Omtrent de
 personen die te regt moeten staan, wordt het volgende medege-
 deeld. De hoofdbeschuldigde *Hubert* is 23 jaren oud, van boe-
 ren afkomst uit den omtrek van Straatsburg; ongeschukken aan zijne
 ouders overkomen, verhinderden dat zijne aangevangene studien
 op een lyceum voltooid werden. De jef. *Crouvelle* is te Parijs
 geboren, en 35 jaren oud; haar vader was secretaris van het Uit-
 voerend bevel, en gedurende 7 jaren gezant van de Republiek;
 zij is eene achter-klein-dochter van den chimist *Rouelle*, klein-
 dochter van *Darcet*, die is president-generaal van de munt, lid van
 het instituut en senator is geweest. *Le Proutx*, is 26 jaren oud,
 plaatsvervangend regter in de rechtbank van Vervins, de zoon van
 een officier, die ook lid van het wetgevend ligchaam geweest is.
 De overige beklaagden zijn: de *Wauquelin*, 40 jaren, uit
 Noord-Frankrijk afkomstig en voormalig officier; *F. Gerand*, oud 31
 jaren, afkomst van een Savoyische handeldruis; *Arnal*, 35 jaren oud;
Struble een Duitsch wettigkundige, 22 jaren oud, en zekere
Leventin, oud 24 jaren, die zich student in de regten noemt.

In de *Augustinische Allgemeine Zeitung* vindt men de vol-
 gende uit warden ingezonden verklaring:

Een nieuw bewijs van de onbeschaamdheid van enige Fran-
 dagbladen levert het onlangs door het *Journal du Commerce*
 gegeven berigt, dat de Hertog van *Ragusa* in het kamp te Wos-
 zneseck, in volle Fransche maarschalks uniform met de witte ko-
 karte verschenen was. De maarschalk Hertog van *Ragusa* heeft
 gedurende het geheele jaar 1837 de grenzen der Oostenrijksche sta-
 ten niet overschreden, en sedert hij Frankrijk verliet, de witte
 kokarde niet meer gedragen.

BELGIE

BRUSSEL; den 10 Mei.

In de kamer der vertegenwoordigers is aan de orde van den
 dag de discussie over het ontwerp van wet, strekkende om het gou-
 vernement te magtigen tot het negociëren eener leening van 180
 miljoen Fr., zullende dienen tot remboersement der krachtens de
 wet van 16 December 1831 gecreëerde leening van 100 miljoen
 gelijk ook tot de voltooiing der ijzeren spoorwegen.

Het is onwaar dat de Minister van binnenlandsche zaken eene
 uitlegging van Mgr. den Bisschop van Luik betrekkelijk het voor-
 gewende deel, hetwelk deze pralaat in de zaken van Keulen zou ge-
 nomen hebben, gehad heeft. Het is tevens onwaar dat Mgr. *van*
Bommel te Brussel zou geroepen zijn om zich over dit punt te
 verklaren en dat deze laatste te Laken zou zijn aangekomen.

Het gouvernement weet niet te wet dat de Beschuldigingen, waar-
 van Mgr. de Bisschop van Luik het voorwerp is, zonder eenigen
 grond zijn.

NEDERLANDEN

'sHERTOGENBOSCH; den 11 Mei.

Door eenen noodlottigen samenloop van omstandigheden is een
 gedeelte van het dorp Strassen twee dagen na de gebeurtenis een
 prooi der vlammen geworden en zulks op het oogenblik dat de in-
 woners bijeengekomen waren om een verzoekschrift aan de kamer
 der vertegenwoordigers te teekenen. Zeventien huizen, schuren en
 stallen zijn een prooi der vlammen geworden. Eene inschrijving
 door de afgevaardigden van Luxemburg ten behoeve der slachtof-
 fers dezer ramp gepand geworden, waarop alle de leden van de
 kamer ootmoedig hebben toegevoegd, dat zij de rampen van dit
 land niet vergeten zullen.

'sGravenhage, 7 Mei. Z. M. heeft bepaald dat, even als zulks
 over het afgelopen jaar heeft plaats gehad, ook weder over het
 loopende jaar, volgens denzelfden maatstaf en onder dezelfde voor-
 waarden, uit het fonds van den landbouw aan zoodanige veehou-
 ders tegemoetkomingen zullen worden verleend, welke ten gevolge
 der heerschende longzekte onder het rundvee, dusdanig vee sedert
 den 1 Januarij jongstleden hebben verloren of tot den laatsten De-
 cember van dit jaar ingesloten zullen verliezen.

Naar men uit 'sHage meldt zou Z. K. H. de Prins van *Oranje*
 met deszelfs doorluchtige familie het even buiten de residentie, naar
 den kant van Scheveningen, liggende buitenvest *Zorgvliet* be-
 trekken. hetwelk niet lang geleden door Z. K. H. is aangekocht.
 Hoogstdezelve zal, naar men verder verneemt, in de helft dezer
 maand deszelfs door den dood van H. M. de Koningin aangeerde
 goederen in Silezie bezoeken; terwijl daarna H. E. H. Mevr. de
 Prinses van *Oranje* voor eenige weken naar Töplitz zou vertrek-
 ken, alwaar Z. M. de Keizer van Rusland zich op datzelfde tijdstip
 insgelijks moest bevinden.

BOEKBEOORDEELING.

Reis-herinneringen. (*Souvenirs des Voyages*) door den baron
Mengin Fondragon.

Deze herinneringen bevatten vele onderscheidene landen, de
 oevers van den Rijn, Holland, Antwerpen, Engeland en Schotland.
 Zij eindigen met Cherburg in Frankrijk. De schrijver begint met
 de Rijn-oevers te bezoeken. Hij was den 14 Junij 1836 te Mentz,
 beschrijft die stad, bijzonderlijk de Kathedrale kerk, gesticht door
 den Aartsbisschop *Witligis*, die tot zes malen toe een prooi der
 vlammen geweest is, daaronder de brand gerekend van 1795, ver-
 oorzaakt door het bombardement der Franschen, waardoor eene
 schoone verzameling boeken verloren is geraakt. Deze kerk, lang
 350 en breed 140 voeten, diende gedurende de revolutie tot een
 boommagazijn en werd eerst in 1803 aan den eeredienst terug ge-
 geven. 76 pilaren ondersteunen het gewelf en zij heeft zes acht-
 hoekige torens, waarvan de voornaamste 300 voeten hoog is.

De heer Mengin bezoekt vervolgens het Rhingau, Coblentz, Bonn, Keulen en andere belangrijke plaatsen, beschrijft de merkwaardigste gedenkstukken en geschiedkundige bijzonderheden en verhaalt zelfs eenige anekdoten uit oude kronieken. Te Coblentz vindt hij de herinneringen der emigratie en te Keulen die van *Maria de Medicis*. De cathedrale kerk te Keulen is niet afgewerkt; het koor alleen is voltooid. Het gewelf hoog 140 voeten rust op 40 pilaren; de beide torens moesten 500 voeten hoog zijn, doch slechts eene heeft een derde der hoogte bereikt. Vóór de komst der Franschen was deze kerk zeer rijk, doch er is thans niet veel overgebleven. Keulen had eertijds vele kerken en kloosters waarvoor zij den naam van de *heilige stad* verkregen had; de meeste zijn afgebroken of tot andere einden bestemd. De Protestanten hebben het Carmelieten klooster ingenomen.

Van de Rhijn-Oevers vertrekt de heer Mengin naar Holland en doorloopt de voornaamste steden. Bij dit gedeelte zijner reis staat hij voornamelijk stil, inderdaad dit land levert een rijk onderwerp tot opmerkingen bij eenen verlichten reiziger op. Aan de Zeeën ontrent, bedekt met prachtige steden, verlevendigd door den handel, bekleedt hetzelfde eenen rang onder de mogendheden. Amsterdam, Rotterdam, 's Gravenhage, Leijden, Haarlem, Utrecht en andere steden zijn merkwaardig door hunne ligging, handel, rijkdom en gestichten.

Holland, zegt hij, heeft een bijzonder voorkomen door de menigte kanalen en rivieren. De schrijver bezoekt vooral de kerken, onder anderen de St. Laurens kerk te Rotterdam, die hij de cathedrale kerk noemt, hoezeer er nooit geen bisdom geweest is.

„Ik zag, zegt hij, eene groote menigte, in dien tempel om aldaar Daalmen te hooren zingen en eene preek in de Hollandsche taal bij te wonen; men luisterde met oplettendheid en afgetrokkenheid hoezeer de meeste mannen de hoeden op het hoofd hielden. Niets wekt de ziele in eenen Protestantschen tempel op, alles is er even droevig en koud als een graf. Weldra gevoelt men dat die groote kerken, in eenen preekstoel veranderd, niet opgericht zijn voor eene eeredienst zonder ceremonien, voor een heiligdom zonder oorgang enz. Ook maakt het Catholicismus in Holland grooten vooruitgang, hetgeen blijkt door het opbouwen van nieuwe kerken. Het protestantismus is in zeer verschillende secten vooral te Amsterdam verdeeld. De schrijver leert vervolgens de zeden en de gebruiken des lands, de oude gedenkstukken, de schoone schilderijen enz. nader kennens; hij doet eenige bijzonderheden over de broeders Moraven mede. Zijn werk is waarschijnlijk in vele opzichten belangrijk.

Uit Holland vertrekt de schrijver naar Antwerpen, met welke stad hij zich lang bezig houdt en beschrijft al hetgeen daarin merkwaardigst gevonden wordt. De hoofd of Lieve Vrouwe kerk is een der grootste kerken die bekend zijn, welke door de oorlogen veel geleden heeft, doch voor welke herstelling men altijd veel ijver heeft aan den dag gelegd. Al de kerken van Antwerpen bezitten schoone schilderijen van de voornaamste schilders onder anderen van Rubbens, van Dijck enz. Dit artikel is belangrijk door de bijzonderheden over de kerken, het timmerwerk, de Citadel en over de zeden van het land enz.

Het gedeelte der reis hetwelk Engeland en Schotland betreft, is kort wanneer men het getal steden, die de schrijver bezocht heeft, in aanmerking neemt. Over Londen laat hij zich nog al breedvoerig uit, doch spreekt vlugtelings over Edinburg, Glasgow, Liverpool, Manchester en Oxford. Hij bezoekt ook vele kasteelen en eindigt met het aanhalen der *Brieven over Engeland*, van den heer *Walsh*. De schrijver toont zich overal godsdienstig en laat zich somtijds eenigzins over staatkunde uit, die zich tegenwoordig met alles schijnt te bemoeijen.

STATISTIEK VAN HET FRANSCH LEGER IN 1838.

Generaal Staf. — Er zijn tegenwoordig twaalf Maarschalken: te weten de hertog van *Conegliano*, de hertog van *Dalmatie*, de hertog de *Hekland*, de hertog van *Tarente*, de hertog van *Reggio*, de graaf *Molitor*, de markies de *Maison*, de graaf *Gerard*, de graaf *Clavet*, de graaf de *Labau*, de markies de *Grouchij*, de graaf *Valee*. De eerste is gouverneur van het Koninklijk hotel der Invaliden; de graaf de *Gerard* is groot kanselier van het legioen van eer; de graaf *Labau* kommandeert de nationale garde van Parijs en onderhoorig regtsgebied en de graaf *Valee* is gouverneur generaal der Fransche bezittingen in Afrika; de acht andere bekleeden geene bijzondere smotten. De maarschalken genieten het voorregt van niet op retraite te kunnen wor-

den gesteld. De vijf eerste zijn door *Vaderland* benoemd, twee onder de herstelling en de vijf laatste zijn sedert 1830 tot die waardigheid verheven.

Het getal luitenant-generaals bedraagt 134, waarvan 96 een gedeelte van het kader van activiteit uitmaken, 31 zijn op non activiteit en 7 maken het kader der reserve uit; 54 zijn door den Keizer benoemd, 31 onder de restauratie en 49 door Koning *Louise-wijk Philips*. De luitenant-generaals worden met hun 65 jaar op retraite gesteld.

Het geheel bedrag *Marechaux de Camp* is 204; waarvan 138 een gedeelte van het kader van activiteit uitmaken, 45 zijn op non activiteit en 21 maken het kader der reserve uit. 18 zijn door den Keizer benoemd; 72 onder de restauratie en 104 door den tegenwoordigen Koning. Bij hun 63 jaar worden zij tot de retraite toegelaten.

Het Koninklijk korps van den Staf is zamengesteld uit 20 kolonels, 30 luitenant kolonels, 100 Escadrons-chefs, 272 kapiteins, 80 eerste en 40 tweede luitenanten. De kolonels en luitenant kolonels, even als de kolonels van het leger kunnen op den ouderdom van 60 jaren, de Escadrons-chefs op die van 57 en de kapiteins op die van 53 jaren op retraite worden gesteld.

De kader der Intendanten of administratie over het leger is zamengesteld uit 23 Intendanten, 74 onder-Intendanten van de eerste klasse, 70 van de tweede klasse, 30 adjuncten van de eerste klasse en 20 van de tweede klasse. Bij de administratie reglementen is de ouderdom nog niet bepaald voor die leden van dat korps om op retraite gesteld te worden.

Deze zijn in al de steden van Frankrijk, uithoofde van derzelver belangrijkheid verdeeld. De eerste militaire divisie, waarvan de hoofdplaats Parijs is, telt alleen 23 Intendanten, onder-Intendanten of adjuncten.

Leger. Het getal regimenten infanterie van linie bedraagt 67, buiten en behalve het vreemde legioen thans in Afrika.

Dat der regimenten ligte infanterie beloopt 21, benevens een bataljon tirailleurs en drie bataljons Afrikaansche ligte infanterie en een korps Zwaben ook in Afrika.

Er zijn bovendien 8 zoogenaamde *troups* en 4 *provinciers* kompanien, waarbij de soldaten van het leger geplaatst worden, die grovelijk tegen de tucht misdreven hebben, doch die niet voor de krijgsraden kunnen te regt gesteld worden. (*Straf-bataljon*).

Vijf dezer kompanien worden in Afrika gebruikt.

Kavalerie. Deze is aldus zamengesteld: reserve kavalerie 2 regimenten karabiniers en 10 kurassiers; kavalerie van linie 12 regimenten dragonders en 8 lanciers; ligte kavalerie 12 regimenten jagers en 10 hussaren; benevens 3 regimenten Afrikaansche jagers. Totaal der regimenten kavalerie 53.

Artillerie. Deze is zamengesteld uit 14 regimenten, elk van 1 batterijen, een bataljon pontonniers, 12 kompanien werklieden en 6 eskadrons transport trein.

Genie. 4 regimenten genaamd sappeurs en eene kompanie werklieden.

Bovendien is er nog een trein genaamd *militaire equipagen* en de *veteranen van het leger*; eindelijk is de gendarmerie in 24 legioenen verdeeld, waaronder de koloniale gendarmerie, noch het korsikaansch bataljon, noch de municipale garde begrepen zijn.

LETTERKUNDIGE AANKONDIGINGEN.

BELANGRIJK BERICHT.

** De tweede aflevering van het **AARDREKSKUNDIG WOORDENBOEK DER NEDERLANDEN**, bij een gebragt door **A. J. VAN DER AA**, onder bewerking van een aantal Vaderlandsche Geleerden, binnen weinige dagen verzonden, en de intekening na de Verzending van de **DERDE AFLEVERING**, ingevolge het Prospectus, onherroepelijk gesloten en de Prijs als dan met een vierde verhoogd wordenden. heeft de Uitgever noodig geacht te berigten, dat hij af dadelijk bij het ontwerpen van iets, voor alle standen der Maatschappij, zoo belangrijke onderneming, zich ten pligt had gesteld niets in hetzelfde te laten opnemen, waardoor eene godsdienstig gevvelen gekwetst zou kunnen worden. Doch daar in weerwil zijner zorgvuldige pogingen soms iets geplaatst zou kunnen worden, hetwelk de loets der bescheidenheid en eerbied voor elke godsdienst niet geheel zou kunnen doorstaan en zijner aandacht mogt ontglippen, en hetwelk vele bijzonderheden bevat, welke voor den Geleerden stand zeer belangrijk kunnen zijn en te vergeefs andere werken gezocht zullen worden, is hij te rade gegaan den voortaan elk blad, alvorens dit af te drukken, te laten nasien, waartoe eene, op eene verheven staadpunt geplaatste, R. K. Autoriteit, zich wel goedgunstig heeft willen verleen.

J. NOORDUIN.

